

A Magyar Nemzeti Bank H-PM-I-B-38/2021. számú határozata az MKB Bank Nyrt.-nél lefolytatott témavizsgálat intézkedések és bírság alkalmazásával történő lezárásáról

Az **MKB Bank Nyrt.-nél** (székhelye: 1056 Budapest, Váci utca 38.; cégjegyzékszám: 01-10-040952) (**Társaság**) hivatalból lefolytatott témavizsgálat megállapításai alapján a Magyar Nemzeti Bank (székhelye: 1013 Budapest, Krisztina körút 55., telephelye: 1122 Budapest, Krisztina körút 6.) (**MNB**) az alábbi

h a t á r o z a t o t

hozza:

I. Az MNB figyelmezteti a Társaságot, hogy a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzésére és megakadályozására vonatkozó tevékenysége során mindenkor maradéktalanul feleljen meg a hatályos jogszabályi követelményeknek és ennek keretében

1. folyamatosan kövesse figyelemmel a beazonosított kockázatokat és a kockázatok kezelése érdekében, a beazonosított kockázatok értékelését figyelembe véve, azokkal arányosan határozza meg intézkedéseit, alkalmazott szűrési feltételeket, paramétereket és küszöbértékeket;
2. a szűrőrendszer működéséről, a kiszűrt ügyfél, valamint az ügylet elemzésének és értékelésének menetéről szóló belső eljárásrendjét tartsa naprakészen, a jogszabályi elvárásoknak megfelelően teljeskörűen és részletesen dokumentálja az alkalmazott scenáriókat, az azok alapjául szolgáló logikákkal, paraméterekkel és küszöbértékekkel, valamint biztosítsa a belső eljárásrend változásainak nyomon követhetőségét;
3. folyamatosan kövesse figyelemmel és gyakorlatában alkalmazza a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása elleni jogszabályi rendelkezésekben meghatározott kockázatcsökkentő és -kezelő intézkedéseket, implementálásukat mindenkor a jogszabályi határidőig végezze el.

II. Az MNB kötelezi a Társaságot, hogy – a jogszabályi előírásoknak való megfelelés érdekében – tevékenysége végzése során folyamatosan, de legkésőbb **2022. április 19. napjáig**

1. folyamatosan kövesse figyelemmel az ügyféllel fennálló üzleti kapcsolatot, valamint alakítson ki olyan belső szabályrendszert és azt támogató informatikai rendszert, amely mindenkor biztosítja a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása szempontjából kockázatos ügyfelek és szokatlan ügyletek kiszűrését;
2. vizsgálja felül bejelentési gyakorlatát, valamint alakítson ki olyan belső szabályrendszert, amely mindenkor biztosítja a bejelentések, valamint ismételt bejelentések teljes körű és haladéktalan megtételét és továbbítását a pénzügyi információs egységhez;
3. vezessen be olyan intézkedéseket a bejelentési, valamint ismételt bejelentési kötelezettsége teljesítése érdekében, amelyek javítják kontrollkörnyezete hatékonyságát;
4. gondoskodjon a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzésével és megakadályozásával összefüggő tevékenységet ellátó alkalmazottak, vezetők képzési programban való részvételéről;
5. biztosítsa a pénzmosási gyanúra okot adó adat, tény, körülmény felismerésének javítása érdekében, hogy a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzésével és megakadályozásával összefüggő tevékenységet ellátó terület rendelkezzen megfelelő szakmai ismeretekkel bíró alkalmazottakkal, vezetőkkel;
6. vizsgálja felül a pénzeszköz forrásigazolás beszerzési gyakorlatát, és alakítson ki olyan belső szabályrendszert, illetve kontrollkörnyezetet, amely biztosítja a mindenkor hatályos pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a

pénzeszköz forrására vonatkozó információ beszerzését a jogszabály által előírt kötelező esetkörökön túlmenően, kockázatérzékenységi megközelítéssel a szolgáltató által magas kockázatúnak ítélt ügyfelek esetében is, továbbá figyelemmel a levelezőbanki megkeresésekre is;

7. vizsgálja felül a levelezőbanki megkeresések kapcsán alkalmazott belső szabályrendszerét, illetve gyakorlatát és alakítsa ki olyan kontrollkörnyezetet, amely biztosítja a levelezőbanki megkeresések egységes kezelését, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzése és megakadályozása céljával bekért információk teljes körű és haladéktalan rendelkezésre bocsátását a levelezőbankok felé;
8. kezelje a pénzmosás megelőzési jellegű levelezőbanki megkereséseket kockázati indikátorként, valamint alkalmazza a levelezőbanki megkeresésekben érintett ügyfelek esetén fokozott kockázatcsökkentő intézkedéseket;
9. vizsgálja felül monitoring gyakorlatát, és vezesse be a jogszabályi rendelkezésekben meghatározott kötelező szűrési feltételeket, továbbá a kötelező szűrési feltételek élesítését követően az újonnan bevezetett szűrési feltételekkel 2021. január 1. napjáig visszamenőleg végezze el az ügyfelek és ügyletek pótlólagos szűrését, a szűrőrendszer által kiszűrt ügyfél, illetve ügylet jogszabályi határidőn belül történő elemzését és értékelését, szükség esetén haladéktalanul tegyen bejelentést a pénzügyi információs egységnek.

III. Az MNB kötelezi a Társaságot, hogy belső ellenőrzése végezzen ellenőrzést 2022. május 19. napjáig arra vonatkozóan, hogy

1. a kialakított belső szabályrendszer és azt támogató informatikai rendszer mindenkor biztosítja-e a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása szempontjából kockázatos ügyfelek és szokatlan ügyletek kiszűrését;
2. a bejelentési gyakorlat, valamint a kialakított belső szabályrendszer mindenkor biztosítja-e a bejelentés, valamint ismételt bejelentés alapjául szolgáló adat, tény, körülmény felmerülése esetén a bejelentések, ismételt bejelentések teljes körű és haladéktalan megtételét és továbbítását a pénzügyi információs egységhez;
3. a bejelentési, valamint ismételt bejelentési kötelezettség teljesítése érdekében bevezetett intézkedések javítják-e a Társaság kontrollkörnyezetének hatékonyságát;
4. a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzésével és megakadályozásával összefüggő tevékenységet ellátó alkalmazottak, vezetők képzési programban való részvétele megtörtént-e;
5. a pénzmosási gyanúra okot adó adat, tény, körülmény felismerésének javítása érdekében a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzésével és megakadályozásával összefüggő tevékenységet ellátó terület megfelelő szakmai ismeretekkel bíró alkalmazottakkal, vezetőkkel rendelkezik-e;
6. a pénzeszköz forrásigazolás beszerzési gyakorlat és a kialakított belső szabályrendszer, illetve kontrollkörnyezet biztosítja-e a hatályos pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás elleni jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a pénzeszköz forrására vonatkozó információ beszerzését a jogszabály által előírt kötelező esetkörökön túlmenően, kockázatérzékenységi megközelítéssel a szolgáltató által magas kockázatúnak ítélt ügyfelek esetében is, figyelemmel a levelezőbanki megkeresésekre is;
7. a levelezőbanki megkeresések kapcsán alkalmazott belső szabályrendszer, illetve gyakorlat és kialakított kontrollkörnyezet biztosítja-e a levelezőbanki megkeresések egységes kezelését, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzése és megakadályozása céljával bekért információk teljes körű és haladéktalan rendelkezésre bocsátását a levelezőbankok felé;
8. a Társaság a pénzmosás megelőzési jellegű levelezőbanki megkereséseket kockázati indikátorként kezeli-e, valamint, hogy a levelezőbanki megkeresésekben érintett ügyfelek esetén fokozott kockázatcsökkentő intézkedéseket alkalmaz-e;

9. a Társaság felülvizsgálta-e monitoring gyakorlatát, bevezette-e a jogszabályi rendelkezésekben meghatározott kötelező szűrési feltételeket, valamint a kötelező szűrések élesítését követően az újonnan bevezetett szűrési feltételekkel elvégezte-a az ügyfelek és ügyletek pótlólagos szűrését, a szűrőrendszer által kiszűrt ügyfél, illetve ügylet jogszabályi határidőn belül történő elemzését és értékelését, illetve, hogy szükség esetén haladéktalanul tett-e bejelentést a pénzügyi információs egységnek.

IV. Az MNB rendkívüli adatszolgáltatás keretében kötelezi a Társaságot, hogy 2022. május 31. napjáig küldje meg az MNB részére a jelen határozat rendelkező részének II. pontjában foglaltak teljesítésének jelen határozat rendelkező részének III. pontja szerint elvégzett teljes körű ellenőrzését és a nevezett pontokban írt intézkedések megfelelő végrehajtását igazoló – az igazgatóság által megtárgyalt és a felügyelőbizottság által jóváhagyott – belső ellenőri jelentéseket és az azok alapjául szolgáló dokumentumokat.

V. Az MNB a Társaságot

1. a jelen határozat indokolásának I. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 17.500.000 Ft, azaz tizenhétmillió-ötszázézer forint,
2. a jelen határozat indokolásának II. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 15.000.000 Ft, azaz tizenötmillió forint,
3. a jelen határozat indokolásának III. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 4.375.000 Ft, azaz négymillió-háromszázhetvenötezer forint,
4. a jelen határozat indokolásának IV. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 3.125.000 Ft, azaz hárommillió-egyszázhuszonötezer forint,
5. a jelen határozat indokolásának V. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 3.125.000 Ft, azaz hárommillió-egyszázhuszonötezer forint,
6. a jelen határozat indokolásának VI. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 2.500.000 Ft, azaz kettőmillió-ötszázézer forint,
7. a jelen határozat indokolásának VII. pontjában hivatkozott jogszabálysértés miatt 1.250.000 Ft, azaz egymillió-kettőszázötvenezer forint,

mindösszesen **46.875.000 Ft, azaz negyvenhatmillió-nyolcszázhetvenötezer forint** összegű felügyeleti bírság megfizetésére kötelezi.

A Társaság köteles a jelen határozat rendelkező részét – a 1412-211/2021 iktatószámú vezetői levélben foglaltaknak megfelelően – a honlapján közzétenni.

Az ellenőrzési eljárás során eljárási költség nem merült fel.

(...)

I n d o k o l á s

Az MNB a Társaság pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenységével kapcsolatban az alábbi területeken tárt fel hiányosságot:

- I. **Az MNB hiányosságokat tárt fel a Társaságnál annak bejelentési gyakorlatával kapcsolatban. A szolgáltató pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenységi körében legfontosabb kötelezettsége, hogy pénzmosásra, terrorizmus finanszírozására, vagy dolog büntetendő cselekményből való származására utaló adat, tény, körülmény felmerülése esetén haladéktalanul bejelentést tegyen a pénzügyi információs egység felé. Amennyiben a szolgáltató helytelen gyakorlatot alakít ki és emiatt a bejelentések haladéktalan megtétele elmarad vagy adott esetben a szolgáltató nem tesz ismételt bejelentést, illetve a szolgáltató esetlegesen egyáltalán nem tesz bejelentést, akkor az illetékes hatóság nem értesül megfelelő időben a**

pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás gyanús tranzakciókról, ezáltal veszélyeztetve a hatóság hatékony fellépését az ilyen esetekkel szemben. Ilyen helytelen gyakorlatnak minősül az is, amikor a szolgáltató az általa gyanúsaként talált valamennyi tranzakcióról megteszi az ismételt bejelentést, azonban a bejelentés nem az illetékes hatóság által elvárt gyakorisággal, hanem annál hosszabb időt követően történik meg. Az illetékes hatóság hatékony fellépését ez a gyakorlat is veszélyezteti, mivel bár értesül, de nem megfelelő időben a pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás gyanús tranzakciókról. Fentiek miatt elengedhetetlen és ezért kiemelt érdek fűződik ahhoz, hogy a gyanús tranzakciót követően haladéktalanul tegyen bejelentést a szolgáltató, még abban az esetben is, ha a szolgáltató inkább úgy dönt, hogy a kockázatra tekintettel az üzleti kapcsolatot megszünteti. A bejelentési kötelezettség ugyanis nem szűnik meg az ügyfélkapcsolat utólagos megszüntetésével, hiszen azt nem az ügyfélminőség keletkezteti, hanem a gyanús tranzakció. Mindemellett az MNB hangsúlyozni kívánja, hogy éppen a fent említett kiemelt érdekre és a normatív előírások általánosan irányadó jellegére is figyelemmel semmiképpen nem elfogadható gyakorlat egyes ügyfelek vagy ügyfélkörök szolgáltató általi részleges vagy teljes mentesítése a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása megelőzésére vonatkozó szabályok alól.

- II. A Társaság pénzeszköz forrására vonatkozó információk beszerzésének gyakorlata sem felelt meg a hatályos jogszabályoknak, holott a pénzeszközök forrására vonatkozó információk beszerzése a szolgáltatók alapvető fontosságú kötelezettsége, hiszen ezen információk, dokumentumok hiányában nem lehet a szolgáltató abban a helyzetben, hogy képes legyen megfelelően megítélni a tranzakció, valamint az ügyfél pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatát. Kiemelt fontossággal bír, hogy a szolgáltató megfelelően mérje fel ügyfeleinek pénzmosási kockázatát, amelynek elengedhetetlen feltétele a pénzeszközök forrására vonatkozó információk beszerzése, nem csak a jogszabályok által kötelező jelleggel meghatározott esetekben, hanem kockázatérzékenységi megközelítéssel a szolgáltató minden magas kockázatúnak ítélt ügyfele esetében is. E körben az MNB felhívja a figyelmet, hogy a magas kockázat észleléséhez jó indikátor lehet a levelezőbanki megkeresésben szereplő tény, adat, információ.
- III. Az MNB hiányosságokat tapasztalt a Társaság belső ellenőrző és információs rendszerével kapcsolatban a szűrőrendszer nem megfelelő paraméterezése terén. A szűrőrendszer megfelelő paraméterezéséhez, tehát ahhoz, hogy a szűrési feltételek a beazonosított kockázatokkal arányosan meghatározott küszöbértékek alapján működjenek kiemelt érdek fűződik, hiszen a megfelelően működtetett szűrőrendszer jelzései képezik a pénzügyi információs egység felé megtett bejelentések és a további kockázatcsökkentő intézkedések alapját. Amennyiben a szolgáltató szűrőrendszere nem működik megfelelően, mert a tranzitszámlák kiszűrésére vonatkozó szűrési feltételek nem a beazonosított kockázatokkal arányosan kerülnek meghatározásra, a szolgáltató nem szerez tudomást olyan pénzmosás gyanús tranzakciókról, amelyek a szolgáltató számára bejelentési kötelezettséget keletkeztetnek, ezáltal a szolgáltató nem képes jogszerűen teljesíteni a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenységi körében legfontosabb kötelezettségét, továbbá nem tudja megfelelően azonosítani azon eseteket sem, ahol további kockázatcsökkentő intézkedés (pl. KYC adatok ellenőrzése és szükség szerinti pontosítása, pénzeszköz forrásigazolásának beszerzése, további üzleti megbízások teljesítésének megtagadása) indokolt.
- IV. Az MNB hiányosságokat tapasztalt a Társaság belső ellenőrző és információs rendszerével kapcsolatban a kötelező szűrési feltételek alkalmazásának terén. A szűrőrendszer jogszabálynak megfelelő működéséhez, a kötelező szűrési feltételek alkalmazásához kiemelt érdek fűződik, hiszen a megfelelően működtetett szűrőrendszer jelzései képezik a pénzügyi információs egység felé megtett bejelentések és a további kockázatcsökkentő intézkedések alapját. Amennyiben a szolgáltató szűrőrendszere nem működik megfelelően, mert nem tartalmazza a kötelező szűrési feltételeket, a szolgáltató nem szerez tudomást olyan pénzmosás gyanús tranzakciókról, amelyek a szolgáltató számára bejelentési kötelezettséget keletkeztetnek, ezáltal a szolgáltató nem képes jogszerűen teljesíteni a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzési tevékenységi körében

legfontosabb kötelezettségét, továbbá nem tudja megfelelően azonosítani azon eseteket sem, ahol további kockázatcsökkentő intézkedés (pl. KYC adatok ellenőrzése és szükség szerinti pontosítása, pénzeszköz forrásigazolásának beszerzése, további ügyleti megbízások teljesítésének megtagadása) indokolt.

- V. A Társaság szűréshez használt scenáriók alapjául szolgáló logikák dokumentálásának gyakorlata sem felelt meg a hatályos jogszabályoknak, tekintettel arra, hogy a tranzit jellegű forgalom szűrésére hivatott scenáriók nem kellő részletességgel kerültek dokumentálásra, holott a pénzümosási jogszabály kötelezi a szolgáltatót, hogy dokumentálja az általa használt scenáriókat, az azok alapjául szolgáló logikákkal, paraméterekkel és küszöbértékekkel, és biztosítsa a változások nyomon követhetőségét. A szolgáltató által használt scenáriók részletes dokumentálása azért bír kiemelt fontossággal, mert ez képezi a megfelelően működő szűrőrendszer alapját is. A szűrőrendszer megfelelő működéséhez pedig kiemelt érdek fűződik, hiszen a megfelelően működtetett szűrőrendszer jelzései képezik a pénzügyi információs egység felé megtett bejelentések és a további kockázatcsökkentő intézkedések alapját. Továbbá, ha a scenáriók nem kellő részletességgel kerülnek dokumentálásra, az MNB nem tudja ellenőrizni, hogy valóban minden szükséges esetben megtörténtek-e az elvárt kockázati jelzések.

(...)

Budapest, 2021. december 21.

A Magyar Nemzeti Bank nevében eljáró Pénzügyi Stabilitási Tanács

Dr. Matolcsy György s.k.,
a Pénzügyi Stabilitási Tanács elnöke

ELEKTRONIKUSAN ALÁÍRT IRAT